

מסורת הש"ס

א (מענית 3) מגילה לא; **ב** מענית 3, **ג** (א) וקרי בידו שמים כמו מקרה לילה אונס בידי אדם ערוך ערך קרי; **ד** (תוס' פ"א הי"ב); **ה** לעיל ח: ע"ז ב; **ו** נדרים מט. ונשא איתא רבא; **ז** (א) לקמן יח.; **ח** (תוס' פ"א הי"א ותוספ' סוכה פ"ג); **ט** גרי ר"ף ור"ש מפני שהגז זמן גשמי שנה הוא אמר (וכי); **י** לקמן לד.; **יא** (ג"ל אמר), **יב** ע"י ע"ף ור"ש שהיו לפניהם גרמאות אחרות, **יג** בע"י גור, **יד** (רי יהודה כך ראו להיומן);

תורה אור השלם

- ה'יצר יחד לכם המבין אל כל מעשיהם;
- ותפקדנו לבקרים לתקעים תבוקתנו;
- ויהיו דברי אלה אשר התחננתי לפני ה' קרבים אל ה' אלהינו וימס ויקללה לעשות משפט עבדו ומשפט עמו ישראל דבר עם ביומו; מלכים א ח נט

הגהות הב"ח

א גמ' מתנא שחא אמר: **ב** (א) שם עבדו והדר ומשפט: **ג** (א) רש"י ד"ה קרי וכו' שדפון או אונס ע"י אדם כגון חיילות הס"ד: **ד** (א) ד"ה להגז כו' להגז הס"ד ואח"כ מה"ד ומתוך רבא ש"מ מ"י דמי מתנא שחא אמר: **ה** (א) ד"ה ליקדים וכו' וימ"ר לזרוע בביעיה וכו' וימ"ר כגון חיילות הס"ד: **ו** (א) ד"ה קדים וכו' להתקלקל הס"ד ואח"כ מה"ד וכו' קמי וכו' אמר דין קתני נידון משמע תחלת דין וגזר דין הוא סוף דין הס"ד: **ז** (א) תוס' ד"ה כמאלן וכו' וזכרת השנים ועוד הא ר' יהודה: **ח** בא"ד מללין אקצירי שיתרפאו. י"ב פ"י לזכרי הכל: **ט** בא"ד שלא יתלו. י"ב פ"י לר' יוסי:

מוסף רש"י

מלך וגבור. טהקב"ה דן אונס (קע"ח). מלך נכנס תחלה. לפני הקב"ה לזין (ע"ז ב.). משפט עבדו. שלמה המלך (שם). מקמי דליפוש חרון אף. של הקב"ה מפני פשעי עבדו, שחא חס ושלום יפרע מן המלך כל שרונטו מפני חטונו (שם). כמאן מצליגין. רופא חולי עמו ישראל (נדרים שם). ובמה בשופר. וטופות, שחלה תפלתם בתפועה לפני (סודו רש"י סי' קט בשם חזקוניא).

ארבעה ראשי שנים פרק ראשון ראש השנה

מתני' **בארבעה פרקים**. בשנה העולם נידון כו': **זכני מרון**. מפרש בגמ' [יח.]: **שנאמר היוצר יחד לבס וגו'**. בגמ' [שס] מפרש ליה: **גמ' אילימא הא סנואף דקיימא**. השתא במחוצר ומוכנת לקצור: **הרפתקי**. מקרות: **דעזו עלה**. שעברו עליה: **דמודרעא**. שעמד לזרוע במרחשון הבא: **דחד דינא**.

פערס אחת: קרי. כגון צרד או

שדפון **א**): **נידונים לשעבר**. קודם

שזרעה דהיינו פסח של אשתקד:

נידונם להבא. בפסח שאמר זריעמה:

נידון לשעבר. ביוה"כ של אשתקד

נגזר עליו: **להבא**. ביוה"כ שעבר

עכשיו בקצרו. וכן לשון משנה במסכת

נדרים (דף ס.) קונס יין שאני טועם

חדש זה אסור בכל החדש כולו ור"ח

להבא הוא ר"ח שעבר עמה בקצרו.

ומשום דקרי להווא אשתקד שעבר

קרי להאי דלקמיה להבא: **א** סרי

דיני מיסדנא. קודם זריעמה וסמוך

לקציר: **כי חזי איניש דמללא זרעא**

אפלא. חטה וכוסמת שזרעין

במרחשון שאין ממהרין להתבשל:

ליקדים ולזרוע חרפא. השעורה

ממחרת להתבשל וזורעים אותה

בשבת ואזר דכיון דאפלא מללא

שמע מינה לטובה נידון בפסח שעבר

לפיכך ימחר לזרוע **א** צוריעה

שניה: דעד דמטי נמידייניה.

בפסח הבא: **קדים סליק**. וגדל

קצת ואינו ממחר שוב להתקלקל:

וכי קמני מסניסין. ארבעה פרקים

אגזר דין **א**): **קשיא אדם**. דמני מתני'

בר"ה וזכי יהודה ביוה"כ אמר: **וכי**

קמני מסניסין. ארבעה פרקים:

אסחילס דין. אבל אגזרי' דין לדלס

ביוה"כ: **אנן הכי קאמרין**. הכי

קשיא לן: כרזי נתן מ"ט לא אמר.

משום דקסבר בחינה אין זה דין אלא

צורק במעשיו הלכך צדידיה נמי

תיקשי לך פקידה עייניו צעלמא הוא:

אקצירי ואמרעי. מפרש במסכת

נדרים (דף מט.): קצירי חוליס מריעי

ת"ח שכן תשושי כח: **כר' יוסי**.

דאמר אדם נידון בכל יום ויחפלא

שידונו אותו לזכות ולא יקנסוהו

מיטה דאי כרצנן דאמרי אין נידון

אלא בר"ה הרי כבר נקנסה עליו:

שהפסח זמן סנואף הוא. זמן

הסתבואה נידונת זו: **שפי הלחם**.

ירלו על פירות האילן שהן מתירין

להציא צבורים שאין מציאין צבורים

קודם לעזרת דכתיב (שמות לד) צבורי

קציר חטים. ואני שמעתי דרזי

יהודה לטעמיה דהא אולא כמאלן

דאמר כסנהדרין (דף ע.) עץ שאכל

אדם הראשון חטה הייתה:

כדי

בפסח ע"ל התבואה. **בפ'** מי שמתו

שהקניטתו אשתו ערב ר"ה משמע דבר"ה

שמספרין זו א"ת זו ששמעו מאחורי

הפרגוד שכל הזרע צרביעה

ראשונה צרד מלקה אותו ושמא

בשמים צר"ה היו מוכרים דין הנגזר

בפסח אי נמי כר' יהודה דאמר

הכל נידונים צר"ה וגזר דין בפסח

על התבואה:^ב בעצרת על פירות האילן

כל באי עולם עוברין לפניו כבני מרון

^אהיוצר יחד לבס המבין אל כל מעשיהם

^בובחג נידונין על המים: **גמ'** הי תבואה

אילימא הא תבואה דקיימא כל הני

הרפתקי דעזו עלה אימת איתדון

אלא תבואה דמודרעא למימרא

דחד דינא מתדנא והתניא תבואה

שבואה שאירע בה ^אקרי או אונס קודם

הפסח נידונית לשעבר לאחר הפסח

נידונית להבא אלא תבואה נידונית

אדם שאירע בו קרי או אונס קודם

ויה"כ נידון לשעבר לאחר ויה"כ

נידון להבא אמר רבא ש"מ תרי

דיני מתדנא ^ב אמר אבבי הלכך כי

חזי איניש דמצלח זרעא אפלא

ליקדים ולזרוע חרפא דעד דמטי

למדייניה קדים סליק מני מתני' לא

ר"מ ולא ר' יהודה ולא ר' יוסי ולא

ר' נתן דתניא ^אהכל נידונים בר"ה

וגזר דין שלהם נחתם ביוה"כ ר' יוסי

ולא ר' יהודה ולא ר' יוסי ולא

ר' נתן דתניא ^אהכל נידונים בר"ה

וגזר דין שלהם נחתם ביוה"כ וכי

אחד ואחד בזמנו בפסח על התבואה

בעצרת על פירות האילן בחג

נידונין על המים ואדם נידון בר"ה

וגזר דין שלו נחתם ביוה"כ וכי

קתני מתני' אתחלת דין אמר רב

חסדא מ"ט דר' יוסי כדקאמר

טעמיה ותפקדנו לבקרים

אנן הכי קאמרין מ"ט לא אמר כר' נתן

בחינה עייני בעלמא היא פקידה

נמי עייני בעלמא היא אלא א"ר חסדא

טעמיה דר' יוסי מהבא ^אלעשות

משפט עבדו ומשפט עמו ישראל

דבר יום ביומו וא"ר חסדא ^אמלך

וצבור מלך נכנס תחלה לדין

שנאמר לעשות משפט עבדו ^א ומשפט

עמו ישראל מ"ט איבעית אימא

לאו אורח ארעא למיתב מלכא

אבראי ואיבעית אימא מקמי

דליפוש חרון אף א"ר יוסף ^אכמאן

מצליגין האידנא אקצירי ואמרעי

כמאן כר' יוסי ואיבעית אימא

לעולם כרבנן וכדר' יצחק דא"ר

יצחק ^איפה צעקה לאדם בין קודם

גזר דין בין לאחר גזר דין תניא

א"ר יהודה משום ר"ע ^אמפני מה

אמרה תורה הביאו עומר בפסח

מפני שהפסח זמן תבואה הוא

אמר הקב"ה הביאו לפני עומר

בפסח כדי שתתברך לכם תבואה

שבשדות ומפני מה אמרה תורה

הביאו שתי הלחם בעצרת מפני

שעצרת כדי שיתברכו לכם

שנתמליכוני עליכם וזכרונות כדי

שיעלה וזכרונכם לפני לשופר

אמר רבי אבהו לשמה תוקעין

ומעלה אני עליכם כאילו עקדתם

עצמכם לפני ^א(ואמר) רבי יצחק ^בלמה

תוקעין בר"ה למה תוקעין רחמנא

אמר תקעו אלא למה מריעין

מריעין אמר זכרון תרועה יאלא

למה תוקעין ומריעין כשהן יושבין

ותוקעין ותושבין

מז.

בפסח ע"ל התבואה. **בפ'** מי שמתו

שהקניטתו אשתו ערב ר"ה משמע דבר"ה

שמספרין זו א"ת זו ששמעו מאחורי

הפרגוד שכל הזרע צרביעה

ראשונה צרד מלקה אותו ושמא

בשמים צר"ה היו מוכרים דין הנגזר

בפסח אי נמי כר' יהודה דאמר

הכל נידונים צר"ה וגזר דין בפסח

על התבואה: **שאיירע** בה קרי.

מקרה לשון אולי יקרה (במדבר כג)

אי נמי לשון קושי כמו אם תלכו עמי

צקרי (ויקרא כו):

כמאן מצליגין האידנא אקצירי

ואמרעי כרבי יוסי. ור"ת

לרצנן נמי מי לא מללינן רפאנו

וזכרת השנים ועוד ^א רזי יהודה

דאמר הכא אדם נידון צר"ה וגזר דין

שלו נחתם ביוה"כ הא אמר' ^אצ"ק

דשבת (דף יב:) הנכנס לבקר החולה

אומר המקום ירחם עליך ועל חולי

עמו ישראל ואומר ר"ת דשלח

יחלה ודאי לא מללינן אלא לר' יוסי

אכל שיתרפא מללינן אליבא דכולי

עלמא דמתי יחלו נגזר מתי יתרפא

לא נגזר ואמר צריס הנודר מן

המצוה (נדרים דף מט.) אהך

דרצ יוסף קצירי קצירי ממש

מריעי רצנן והשתא מללינן

אקצירי שיתרפאו ^א ואמרעי היינו

רצנן שלא יחלו ^א ומה שמתפללין

צרכת השנים היינו דללקמן

צפרקין (דף יז:) שאס פסקו

גשמים מועטין שזורידם

המקום צומנן ועוד י"ל דתפלה

דרצס שאני דגזר דינס נקרב

דללקמן (שם) וההיא דשבת

דר' יהודה נמי יס לישב כהאי

גוונא דדמיא לרצס דהוה מללי

צדהיה על כל חוליס:

בשופר ש"א אי'. צפרק

לזאוכי ^א (לקמן דף כז.)

מתן דרזי יוסי מכשיר אף בשל

פרה אכל קיימא לן כרזי יהודה

דמוקעין בשל אילים כפופים

כדפסקין התם בגמרא (דף כז.):

ותוקעים

ותושבין

ותושבין

ותושבין

ותושבין

ותושבין

ותושבין

ותושבין

ותושבין

ותושבין

ותושבין

ותושבין

ותושבין

ותושבין

ותושבין

ותושבין

ותושבין

ותושבין

ותושבין

ותושבין

ותושבין

ותושבין

ותושבין

ותושבין

ותושבין

ותושבין

ותושבין

ותושבין

ותושבין

ותושבין

ותושבין

ותושבין

ותושבין

עין משפט ונר מצוה

פה א מ"י פ"ג מהל' תפועה ה' ג:

ב [תוס"ע א"ח סימן מהרשד סעיף א]:

פו ג סנה עשין מז' תול"ח סי' תקפו:

פו ד סנה שם תול"ח סי' תקפה:

פו ד סנה שם תול"ח סי' תקפה: